

TLAČOVÁ SPRÁVA

9. júna 2015

Medzinárodné mimovládne organizácie kritizujú slovenskú vládu: Rasistické stereotypy by nemali podmieňovať vzdelávacie politiky

Európske centrum pre práva Rómov (ERRC), Amnesty International a Nadácia otvorenej spoločnosti (OSF) vyzývajú slovenskú vládu, aby upustila od argumentovania incestom pre ospravedlňovanie segregovaného vzdelávania rómskych detí na Slovensku.

V apríli začala Európska komisia proti Slovensku konanie pre porušenie antidiskriminačnej legislatívy EÚ diskrimináciou rómskych detí na školách. V komunikácii, ktorá rozhodnutiu predchádzala, ospravedlňovala podľa informácií z médií slovenská vláda nadmerné počty rómskych detí v špeciálnych školách a triedach tvrdením, že medzi slovenskými Rómami je vyšší výskyt geneticky podmienených porúch, lebo u nich je najvyšší koeficient inbrídingu v Európe.

ERRC, Amnesty International a OSF považujú argumenty vlády, ktoré vykresľujú Rómov ako skupinu charakteristickú „sociálno-patologickým“ životným štýlom, za rasistické a diskriminačné. Podobné stanoviská by nemali mať miesto v úradnej komunikácii. Obzvlášť, ak ide o krajinu, ktorá by sa mohla zodpovedať za diskrimináciu Rómov pred Európskym súdnym dvorom. Použitie argumentu o inceste pre ospravedlňovanie segregovaného vzdelávania rómskych detí na Slovensku vysiela odkaz, že vláda neberie obvinenia Európskej komisie vážne.

V roku 2013 Verejná ochrankyňa práv poukázala na to, že Rómovia tvoria viac než 88 percent žiakov v skúmaných špeciálnych triedach a školách pre deti s mentálnym postihnutím.¹ Nesprávna diagnostika mentálneho postihnutia medzi rómskymi deťmi vedúca k ich oddelenému vzdelávaniu je diskriminačným opatrením, ktoré vláda SR podporuje umožnením menej kvalitného vzdelávania pre rómske deti. Deti navštevujúce segregované školy majú značné ťažkosti pri ďalšom vzdelávaní a nájdení primeraného zamestnania.

¹ Verejná ochrankyňa práv, *Správa verejnej ochrankyne práv o uplatňovaní práva na vzdelanie detí/žiakov príslušníkov rómskej národnostnej menšiny so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*, júl 2013. Dostupné na: <http://www.vop.gov.sk/files/Sprava%20VOP-Vzdelavanie%20Romov.pdf>

Vyššia miera incestu v rómskych komunitách je historickým stereotypom a jeho použitie pri ospravedlňovaní segregácie vo vzdelávaní je nielen typickým rasistickým argumentom ale aj signálom úplného zlyhania pri skutočnom riešení kľúčových otázok diskriminácie. Účinne je takto podporovaný ďalší rasizmus proti už tak zraniteľnej skupine.

ERRC, Amnesty International a OSF Bratislava vyzývajú slovenskú vládu, aby zabezpečila súlad zákonov, politik a praxe s antidiskriminačnou legislatívou Európskej únie. Dňa 8. júna tieto organizácie požiadali o možnosť spoločného stretnutia s ministrom školstva. Na stretnutí chcú diskutovať o očakávanej odpovedi a záväzku slovenskej vlády voči Európskej komisii v riešení záležitostí, ktoré boli predmetom začatého konania.

Pozadie

Konanie o porušení poskytuje Európskej komisii efektívny legislatívny nástroj pre zabezpečovanie súladu s legislatívou EÚ. Ak komisia verí, že členský štát legislatívu porušuje a považuje opatrenia, ktoré štát na odstránenie nedostatkov prijal, za nedostatočné, môže komisia vec posunúť k Európskemu súdному dvoru. Ak súd potvrdí, že členský štát zlyhal v naplnení svojich zmluvných povinností, bude požadovať prijatie potrebných opatrení pre nápravu.

Rozhodnutie o začatí konania proti Slovenskej republike bolo oznámené 29. apríla 2015. Rómske deti v mnohých európskych krajinách trpia segregáciou a ich neospravedlňiteľným zaradovaním do špeciálnych foriem vzdelávania.

Amnesty International, Európske centrum pre práva Rómov a Nadácia otvorenej spoločnosti už mnoho rokov monitorujú situáciu rómskych detí na Slovensku, vrátane vývoja po historicky prvom rozhodnutí slovenského súdu v prípade diskriminácie rómskych detí - v prípade školy v Šarišských Michaľanoch. Viaceré nedávne dokumenty k tejto téme v anglickom jazyku nájdete tu:

- [ERRC submission to UN HCR \(2013\)](#)
- [ERRC submission to the European Commission \(2013\)](#)
- [Amnesty International: Slovak authorities in breach of obligations to Romani school children \(2013\)](#)
- [Amnesty International: Slovakia's 'container schools' worsen segregation of Roma children from society \(2015\)](#)